

WIADOMOŚCI
HYDRO-
BIOLOGICZNE *

Międzynarodowe sympozjum na temat makrofitów (Nijmegen, Holandia, 18-23 IX 1983 r.)

Sympozjum zostało zorganizowane przez Zakład Ekologii Wodnej Uniwersytetu Katolickiego w Nijmegen z okazji 10-lecia istnienia Zakładu i zgromadziło 86 naukowców z 20 krajów świata. Najliczniej reprezentowani byli gospodarze — 30 osób, z Polski uczestniczyły 2 osoby. Ogółem na sympozjum wygłoszono 53 referaty i przedstawiono 19 „plakatów” (posters). Wynikiem spotkania jest obszerny, liczący 326 stron tom „Proceedings”, wręczony uczestnikom w ostatnim dniu obrad.

Tematyka sympozjum obejmowała następujące grupy zagadnień: (1) Struktura, dynamika i funkcjonowanie systemów zdominowanych przez makrofity; (2) Cykle życiowe makrofitów ze szczególnym zwróceniem uwagi na strategię przeżywania; (3) Produkcja i rozkład makrofitów oraz ich rola w ekosystemach wodnych; (4) Zależności między makrofitami a innymi organizmami (peryfiton, żerowanie itp.); (5) Wpływ działalności człowieka na zbiorowiska makrofitów.

Właściwe obrady toczyły się w sesjach plenarnych i trwały 4 dni. Na każdy referat przeznaczono 15 minut i 5 minut na dyskusję. Sympozjum otworzył prof. C. den Hartog. W swoim wystąpieniu omówił główne kierunki badawcze Zakładu Ekologii Wodnej Uniwersytetu w Nijmegen. Pierwszego dnia wygłoszono 13 referatów poświęconych głównie makrofitom morskim, a obradom przewodniczyli dr Y. Waisel z Izraela, dr P. Penhale z USA oraz dr A. Larkum z Australii. Problematyka referatów dotyczyła biomasy i produkcji makrofitów, oddziaływania warunków środowiskowych na ich rozwój, znaczenia korzeni oraz oddziaływań wzajemnych między makrofitami i epifitami. Najbardziej ożywiona dyskusja wywiązała się po referacie dr Y. Waisela na temat znaczenia korzeni we wzroście *Najas marina*.

Drugiego dnia obrady odbywały się na Uniwersytecie w Nijmegen. Przewodniczyli im dr R. Moeller z USA, dr K. Sand-Jensen z Danii i dr A. Melzer z RFN. Wygłoszono 14 referatów i pokazano 19 „plakatów”. Sesja przedpołudniowa (4 referaty) poświęcona była makrofitom o liściach pływających i dotyczyła ich biomasy, destrukcji i oddziaływania na środowisko. Tematyka następnych 10 referatów obejmowała: rolę makrofitów w krążeniu pierwiastków biofilnych w zbiornikach (wymianę pierwiastków między makrofitami, osadami i wodą), zmianę zawartości azotu i fosforu podczas wzrostu makrofitów oraz zawartość i rolę substancji zapasowych. Obiektem badań były rośliny z różnych grup ekologicznych (zanurzone, pleustonowe i wynurzone).

* Redagują: Eligiusz Pieczyński i Jan Igor Rybak (Polskie Towarzystwo Hydrobiologiczne).

Trzeci dzień sympozjum poświęcono na obejrzenie typowych dla tej części Holandii zbiorników i kanałów wodnych w krajobrazie polderowym pradoliny rzeki Waal oraz zbiorników w północnej Brabancji. Uczestnicy sympozjum mieli okazję zapoznać się z głównymi obiektami badań „grupy słodkowodnej” z Uniwersytetu w Nijmegen, tj. systemami wodnymi zdominowanymi przez makrofity o liściach pływających oraz silnie zakwaszonymi zbiornikami z rzadkimi gatunkami roślin (*Littorella uniflora* i *Luronium natans*). Znakomicie zorganizowana wyprawa, wyposażona w przewodniki z opisem oglądanych zbiorników i listami występujących w nich roślin, zakończyła się kolacją w chińskiej restauracji.

Czwartego dnia obrady odbywały się w hotelu Plasmolen. Obradom przewodniczyli dr W. Wade z Wielkiej Brytanii, dr A. Janauer z Austrii oraz dr J. Lachavanne ze Szwajcarii; wygłoszono 17 referatów. Problematyka sesji przedpołudniowej dotyczyła głównie *Potamogeton pectinatus*, jego cyklu życiowego i strategii reprodukcji, roli w krążeniu fosforu oraz środowiskotwórczemu znaczeniu dla peryfitonu i fauny minującej. Pierwsze 3 referaty sesji popołudniowej koncentrowały się wokół zagadnień wieloletnich zmian makrofitów w jeziorach Szwajcarii, Finlandii i Anglii. Następne, o bardzo różnorodnej problematyce (rozmieszczenie, skład, zawartość materiałów zapasowych itp.), dotyczyły głównie makrofitów wynurzonych. Miłym akcentem kończącym ten dzień obrad była uroczysta kolacja w hotelu Plasmolen, uświetniona występami zespołu jazzowego złożonego w dużej części z pracowników naukowych Zakładu Ekologii Wodnej.

W dniu zakończenia sympozjum obradom przewodniczyli dr P. Pomogyi z Węgier i dr B. Gopal z Indii. Wygłoszono 9 referatów poświęconych głównie roli oraz regulacji makrofitów w zbiornikach poddanych silnej antropopresji.

Sympozjum dało szeroki przegląd obecnie prowadzonych badań nad makrofitami. W czasie sesji plenarnych, trwających praktycznie przez cały dzień, niewiele czasu pozostawało na dyskusję, toczyła się więc ona głównie w kularach. Znakomicie ułatwiał to fakt, iż większość uczestników mieszkała w jednym pięknie położonym hotelu konferencyjnym Plasmolen, około 10 km od Nijmegen.

Organizacja sympozjum była bez zarzutu. Organizatorzy włożyli wiele wysiłku nie tylko w bardzo sprawną organizację obrad, ale w stworzenie naprawdę miłej atmosfery podczas tego spotkania. Szczególne uznanie należy wyrazić głównym organizatorom sympozjum, Profesorowi C. den Hartogowi i Pani dr H. Geelen za ich serdeczność, bezpośredniość i przysłowiową holenderską gościnność.

Teresa Ozimek i Krystyna Prejs

Narada robocza MAB-5 na temat wpływu użytkowania terenu na ekosystemy wodne (Budapeszt, 10-14 X 1983 r.)

Kolejne po Warszawie, Birmensdorfie i Amsterdamie spotkanie grupy roboczej MAB-5 odbyło się w Budapeszcie. Organizatorem był dr Géza Jolánkai z węgierskiego Centrum Badania Wód (VITUKI). W spotkaniu uczestniczyło 30 osób, przy czym najliczniej reprezentowana była... nauka polska — 7 osób. Nieco mniej liczną grupę stanowili gospodarze — 6 osób. Ponadto na naradę przybyło kilkanaście osób z innych krajów: z Hiszpanii — 3, Francji i NRD — po 2, oraz z Czechosłowacji, Danii, Holandii, RFN, Szwajcarii, Szwecji, USA, Wielkiej Brytanii i ZSRR po jednej osobie (plus delegat UNESCO). Właściwe obrady trwały cztery dni, jeden dzień poświęcono na wycieczkę do Stacji Hydrometeorologicznej VITUKI w Balatonszemes i do Instytutu Limnologicznego Węgierskiej Akademii Nauk w Tihany. Celem wyprawy było zapoznanie się z pracami prowadzonymi przez obie te placówki, po-